

1ste zondag van de vasten C

Lc. 4, 1-13

Inleiding

Veertigdagentijd: afgelopen woensdag, Aswoensdag, zijn we daarmee begonnen. En nog maar net aan de gang en we worden al door de duivel op de proef gesteld, tenminste in het evangelie van vandaag. Die beproeving, bekoring, verleiding, hoe je het ook wilt noemen, die is van alledag. Iedere dag kunnen we in de krant, op tv, op de radio zien, horen, lezen, luisteren of en hoe de mens beproefd kan worden, verleid. Hebzucht, macht, status; ze lijken overal dwars doorheen te gaan. Dat God, dat Jezus het niet zo met ons voor heeft wordt vandaag in de lezingen duidelijk gemaakt. Ik zal dus niet teveel stilstaan bij die beproeving of verleiding, maar vooral met u kijken naar die andere weg die deze veertig dagen mogelijk is.

Preek

Als we de media volgen, dan is het niet zo moeilijk om te zien hoe gemakkelijk mensen in verleiding komen. Maar ik zei u in de inleiding: we kunnen ook op een andere manier naar die lezingen van vandaag kijken. Dat ga ik met u proberen.

De eerste lezing is het staartstukje van het boek Deuteronomium: het boek waarin we veel van de verhalen uit Exodus herhaald en hernomen zien. Niet zomaar een verhaal. Mozes vertelt eigenlijk samengevat de geschiedenis tot dan toe, van het joodse volk. Hoe ze met Abraham op weg gestuurd zijn. God had tegen Abraham gezegd: “ga”, en hij ging op weg, onder andere door woestijnen en vreemde, verlaten gebieden, om uit te komen bij het beloofde land.

Maar hij moet dat verlaten en zijn familie komt uiteindelijk terecht in Egypte, een land van verdrukking, zal uiteindelijk blijken, want ze worden daar slaaf en dan spreekt God tot Mozes en zegt opnieuw: “ga: ga naar farao om te zeggen dat hij mijn volk vrij moet laten” en uiteindelijk gaat het volk. Mozes, voorheen Abraham en naderhand ook het volk gaan op weg. Ze gaan op weg met God aan hun zijde. God bewaakt hun over hun tocht door het leven, zou je mogen zeggen. Veertig jaren zou die tocht duren en aan die veertig jaar denken wij nu als wij het hebben over veertig dagen.

Paulus schetst een soortgelijke levenswandel, alleen vertelt hij niet de levenswandel van het volk van God, maar de belangrijkste punten uit de boodschap van Jezus. Hoe Jezus leefde, hoe Hij het brood voor ons gebroken heeft, maar vooral ook hoe Hij gestorven is aan het kruis, door de dood heen is gegaan en opgestaan is om nieuw leven te verkrijgen. “En”, zegt Paulus erbij, “als jij dat zo doet, dan moet ge dat doen in nagedachtenis aan God.” Spreek dus over Jezus, getuig van Hem en doe dat met heel uw hart en heel uw verstand, doe dat in een boodschap die gerechtigheid en heil mag uitdragen.

Komen we uiteindelijk toch bij die evangelielezing. En die verleidingen die laten we maar even voor wat het is, want eigenlijk is wat er gebeurt met Jezus ook een tocht op weg met God. Aan het begin van het verhaal staat: ‘en gedreven door de geest ging Jezus naar de woestijn’. Die woestijn hoeft u niet letterlijk te verstaan

als die zandbak die we kennen van televisieopnamen over films, opgenomen in de Sahara. Nee, die woestijn kan ook een rotswoestijn zijn. Maar het verhaal laat zich ook vertalen als plaatsvindend in de eenzaamheid, de verlatenheid. Ereimos, het Griekse woord voor woestijn, kan ook verlatenheid of eenzaamheid betekenen. Daar is bijvoorbeeld heremiet, de kluizenaar van afgeleid.

Jezus kiest dus zijn weg in de woestijn, in de verlatenheid en Hij vast daar, veertig dagen lang, denkend aan die veertig jaren door de woestijn van het volk van Israel en die soberheid, de vasten die Hij daar onderhoudt, die zorgt dat er van alles kan gebeuren, zelfs met Hem. Maar met behulp van het woord van God redt Hij zich door de verleiding van de duivel heen. Een mens leeft niet van brood alleen, maar ook van het woord van God. We mogen God niet op de proef stellen en we moeten leven naar het woord van God door hem te aanbidden en Hem alleen, zo is het antwoord van Jezus op die drie verleidingen en dan verdwijnt de duivel weer uit beeld.

Maar blijft de vraag: en wat mogen wij dan? Wij mogen deze veertig dagen in navolging van Jezus op weg gaan. We mogen het horen alsof Jezus ons zegt: “ga”, alsof God tegen Mozes en daardoor ook tegen ons zegt: “ga, ga op weg, ookal is wat je tegenkomt een eenzaamheid, een verlatenheid, een woestijn, maar Ik, God zal met je gaan in de gedaante van de Heilige Geest en als wij zo onze tocht durven te maken en durven getuigen van een God die leven geeft, durven te getuigen van Jezus die handelt in heil en gerechtigheid, dan zal dat ook voor ons weggelegd zijn. Dan komen ook wij uiteindelijk uit bij Pasen, misschien ook voor ons door lijden en een stukje door dood heen, maar verrijzenis opent ook voor ons de weg naar God, de weg naar eeuwig leven. Laat dat onze weg zijn deze veertigdagentijd, een weg waarin wij mogen getuigen in heil en gerechtigheid, een weg door en voor ons allen. Amen.

Henry Vermeulen, diaken